

որոնք նոյնպէս կիները երբեք չէին գործածեր: Միայն տարիքոս կիներէն ոմանք քթախոտ (էնֆիլէ) քաշելու սովորութիւնը ունէին:

Գաւառը ծխախոտ չէր արտադրեր, սակայն այս մոլութիւնը տարածուած էր, իբր միակ հաճոյքը, որ այրերը ունէին, մասնաւորապէս իրենց հաւաքոյթներուն մէջ, մասնաւանդ հին թուականներուն երբ երկայն չուպուխներով կը ծխէին, քովխանէներու մէջ թոնիրին շուրջը հաւաքուած, ձմրան երկար գիշերները այսպէս անցընելով: Ծխելու հաճոյքը տեսակ մը մենաշնորհն էր տանը մեծերուն և պատկոսելի ծերունիներուն, և երիտասարդները երկար ատեն զրկուած կը մնային անկէ, այսինքն մինչև այն ատեն ուր հայրը իր որդւոյն իր ձեռքով չհրամցնէր ծխախոտը կամ գինին, և այսպէս շարտօնէր անոր իր ներկայութեան ծխել կամ խմել:

Գեռատիներու այս ժամանակաւոր զրկումը սակայն յաճախ առերեւոյթ էր և կեղծ, վասնզի շատ անգամներ, անոնք գաղտնի արդէն խմել և ծխել սկսած կ'ըլլային, և հորը մեծարանքը և մատուակումը սոսկ ազատօրէն ծխելու և խմելու արտօնութեան մը նշանը կը դառնար: Կերպով մը պարզակեաց ու շինականութիւն բուրոյ այս կենցաղական սովորութիւնները որոնք աւելի խստութեամբ կը պահուէին գիւղերու մէջ, ուր կեանքը աւելի չարքաշ ու շարունակական տաժանք մըն էր, թոյլատու չէր որ գիւղացիք քնկերական ու հաճոյքի կեանքին համար լայն ժամանակ կարենային յատկացնել, այնպէս որ այդ տեղերը շատ քիչ ծաւալ գտած էին քաղաքի բարքերը, իրենց հաւաքոյթներով և մասնաւանդ կերուխուսներով: Անոնք կ'ուտէին ապրելու համար և չունէին գիտակցութիւն՝ ուտելու հաճոյքին կամ հաճոյքով ուտելուն, և հետեւաբար անձանօթ էին քաղաքներու յատուկ սեղաններու շուրջը հաւաքուելով զուարճանալու և կերուխուս մընելու սովորութեան որ մտած էր կեսարիա քաղաքը, ուր յաճախ իրար հացկերոյթի կը հրաւիրէին, և կը մեծարէին: Այդ պարագային մասնաւորապէս որկամոլութեան սահմանները կը թեւակոխէին կեսարացիք: Հիւրի տրուած ճաշին մէջ որքան կերակուրները ծանր այնքան յարգանքը մեծ եղած կ'ըլլար: Հոն անխուսափելի էին խրոմայով պօրեֆը և բէնի ղըզարքմասըն տակը բանջարեղէնով, տունէն բացուած թերթերով բազմապիսի և ալիսէն՝ տեսակ մը հրուշակ (հէլվա): Հոն նաև նշանակելի էր տեսակներու առատութիւնը: Հացկերոյթի մը առնուազն 8-10 տեսակ կերակուր պէտք էր գտնուեր սեղանի վրայ: Նախ ապուր, յետոյ խմորեղէն, բանջարեղէն, մսեղէն և ապա դարձեալ խմորեղէն մը՝ այս անգամ անուշով:

Հոն առատօրէն և նոյնիսկ չափազանցութեան տարուելու աստիճան կ'ըմպէին խմիչքներ:

Այս տեսակ մը արեւելեան կամ եթէ կ'ուզէք հոռմէական որկրամոլութիւնը, անհանդուրժելի ստիպումներով հարկադրուած հիւրերու, իսկապէս տաժանք մըն էր որ անոնք կը տանէին պարզմտութեամբ մը որ կերպով մը նախնականութիւն կը բուրէր, վասնզի անիկա հաճոյք մը ըլլալէ աւելի տառապանք մը կը դառնար մեծարուողին համար: Բայց չէին անդրադառնար անոնք այս անպատեհութիւններուն և այն ֆիզիքական ֆլասներուն որոնք կը պատճառէին իրենք թէ՛ իրենց անձին և թէ՛ իրենց հիւրերուն, որկրամոլութեամբ ուտե-